

عنوان مقاله:

بررسی و نقد دیدگاه خوتیر ینبل درباره تاریخ گذاری خاستگاه اسناد حدیث

محل انتشار:

تحقیقات علوم قرآن و حدیث، دوره 16، شماره 3 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 33

نویسندگان:

صادق کریمی مقدم - گروه علوم قرآن و حدیث/دانشکده الهیات و معارف اسلامی/دانشگاه قم/ایران

سید رضا مودب - استاد دانشگاه قم

خلاصه مقاله:

مساله خاستگاه اسناد حدیث و تاریخ گذاری آن در طی یک سده گذشته از مباحث مهم میان دانشمندان مسلمان و حدیث پژوهان غربی بوده است. در این باره، هر دو دسته غالباً با استناد به گفته ای از محمد بن سیرین (110ق) که در آن آغاز اسناد دهی برای حدیث به سبب وقوع یک فتنه دانسته شده است، تاریخ گذاری های متفاوتی را ارائه نموده اند. محدثان اهل سنت، فتنه مورد نظر را قتل خلیفه سوم در سال 35 ق دانسته و زمان آغاز به کارگیری اسناد را نیز در اوایل سده نخست هجری بر شمرده اند؛ اما برخی محققان غربی، تاریخ خاستگاه اسناد را مرتبط با رویدادهای اوایل سده دوم هجری بر شمرده اند. در این میان، حدیث پژوه هلندی خوتیر ینبل، با در نظر گرفتن شورش عبدالله بن زبیر در مقابل امویان در طی سال های 63-73 ق به عنوان اولین واقعه موسوم به فتنه، خاستگاه بکارگیری اسناد را دهه هفتاد از سده نخست هجری در نظر می گیرد. در این جستار، با نقد دیدگاه های ینبل به وسیله بررسی اخبار و گزارش های مستند و معتبر در منابع حدیثی و تاریخی کهن، شورش ابن زبیر در مقابل امویان به عنوان اولین فتنه، نادرست دانسته شد. به علاوه، روشن گردید که منظور ابن سیرین از فتنه با دوران قیام مختار ثقفی (66-67 ق) در کوفه انطباق بیشتری دارد؛ بنابراین می توان تاریخ گذاری خاستگاه رسمی و نظام یافته اسناد را مربوط به این دوران قلمداد نمود.

کلمات کلیدی:

تاریخ گذاری، اسناد، ابن سیرین، فتنه، خوتیر ینبل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/999943>

